

Edifici de la turbina de la fàbrica de Cal Marçal

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Recinte industrial de Cal Marçal, 08692- Puig-reig
Emplaçament: Fàbrica de Cal Marçal

Coordenades:

Latitud: 41.95658
Longitud: 1.88136
UTM Est (X): 407293
UTM Nord (Y): 4645560

Classificació

Número de fitxa: 08175 - 367
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modernisme Noucentisme
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Regular
Protecció: Inexistent
Accés: Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Ref. Cad. :08174A004000220000HB

Fitxes associades:

[Resclosa i canal de Cal Pons](#)

[Xemeneia de Cal Pons](#)

[Sant Josep de la Colònia Pons](#)

[Torre Vella de Cal Pons](#)

[Casal de la Dona de Cal Vidal](#)

Autoria de la fitxa

Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Descripció

L'actual edifici de turbines de la fàbrica de Cal Marçal és un interessant construcció de maçoneria i maó vist que forma un mòdul quadrangular adossat al sector de migdia de la fàbrica. Cobert a quatre vessants, comunica directament amb el canal per tal que l'aigua del Llobregat pugui entrar a l'interior de l'espai i accionar la turbina. L'espai interior destaca per la seva extraordinària elegància, conferida tant pel que fa a la distribució de la maquinaria, com a la decoració de material ceràmic a les parets, com per la pintura i molt especialment per l'extraordinària lluminositat que ofereixen els grans finestrals.

Història

Cal Marçal és de l'any 1886 i fa referència a la concessió de l'ús de l'aigua del riu Llobregat, com a font d'energia, per a una fàbrica de filats i teixits de cotó. Aquesta concessió fou atorgada a la raó social "Antonio Torra. Hijos y Compañía", de Manresa. El 1915 els Torra es van vendre les seves propietats a la societat "Luís Pons i Sobrinos", propietaris de la colònia veïna de Cal Pons i més endavant, l'any 1929, els Pons vengueren la fàbrica de Cal Marçal a Josep Viladomiu i Santmartí, propietari de Viladomiu Vell. A partir d'aquell moment, la fàbrica i la colònia prengueren un nou impuls. El mateix any 1929 es començà a ampliar la fàbrica i el 1932 s'instal·laren unes noves turbines que van permetre obtenir més energia i millorar la producció. Aviat, però, vingué el sotrac de la guerra i la misèria i les dificultats, de tot tipus, de la postguerra. La colònia no tornà a créixer fins la dècada dels cinquanta. Fou llavors que es construïren nous habitatges, més serveis i l'església.

Malgrat que la fàbrica es modernitzà constantment i s'especialitzà en producció de llençols i tovalles, la forta crisi del tèxtil que afectà, durant els anys vuitanta, tot Catalunya -i especialment el Berguedà- va acabar provocant el tancament de la fàbrica l'any 1989. Avui, però, dins els murs centenaris d'una de les fàbriques més ben conservades de les antigues colònies del Berguedà, i gràcies al seu modern equipament, torna a bullir l'activitat industrial adaptada als nostres temps.

Bibliografia

VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

CABANA, Francesc (2006): La saga dels cotoners catalans, Barna, Ed. Proa

TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.

